

СХВАЛЕНО
Голова педагогічної ради
_____ Таїса МАРЧУК

Протокол № 9 від 30.08.2024

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор закладу освіти
_____ Таїса МАРЧУК

Наказ № 96 від 30.08.2024

Освітня програма початкової освіти ліцею с.Піків Іванівської сільської ради Вінницької області 1 – 2 класи 2024 – 2025 навчальний рік

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльність спрямована на навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів безпартійно-доцільної активної навчально-дидактичної діяльності, а також практична діяльність. Тому доцільно, де це можливо, намагаючись поєднувати навчальні факти із практичною ситуацією, а її на можливість перенести його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формування ключових компетентностей сприяє встановленню та реалізації в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Із використанням послідовних пізнавальних інтересів учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематичної заочної роботи з навчального матеріалу і формування навчальної діяльності. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та переосмислення їх в нових ситуаціях.

Вступна частина

Освітня програма початкової освіти ліцею с.Пиків Іванівської сільської ради Вінницької області (1, 2 клас) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших; постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»; Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394; Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87); Листа Міністерства освіти і науки України від 21.05.2024 № 1/8907-24 «Про окремі питання завершення 23/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти та підготовку до початку нового навчального року»; Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813; Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які позначаються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1-2 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання-фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання

Загальний обсяг годин по 1-х класах 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік. Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійську);
- математична спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно – комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям,

активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок. Мовно-літературна освітня галузь в 1-2 класах реалізується через навчальний предмет «Українська мова» (5 год./тижд. в 1 та 2 класах)

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика». (3 год/тижд. в 1 та 2 класах)

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Англійська мова». (2 год/тижд. 1 клас і 3 год/тижд. 2 клас)

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, реалізується через інтегрований предмет «Я досліджую світ». Розподіл годин в рамках цього інтегрованого курсу розподіляється наступним чином:

- мовно-літературна – 2 години,

- математична - 1 година;

- природнича, технологічна, інформатична, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 год./тижд. для 1 класу, 5 год./тижд.– для 2 класу.

Мистецька галузь - через предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» (2 год/тижд.).

Фізкультурна галузь реалізується через предмет «Фізична культура». (3 год/тижд.)

З варіативної складової виділено години на підсилення предметів інваріантної складової:

Навчальний предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
Українська мова	1	1
Математика	2	1

Детальний розподіл навчального навантаження на рік окреслено у базовому навчальному плані

**Базовий навчальний план
з українською мовою навчання**

Назва освітньої галузі	К-сть годин на рік у 1 класі	К-сть годин на рік у 2 класі
Інваріантний складник		
Мовно-літературна, у тому числі:	315	315
українська мова	245	245
іншомовна освіта	70	70
Математична	140	140
Природнича	140	175
Соціальна і здоров'язбережувальна		
Громадянська та історична		
Технологічна		
Інформатична		
Мистецька	70	70
Фізкультурна*	105	105
Варіативний складник		
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20/700	22/770

**Навчальний план закладу освіти з визначеним переліком:
предметів/ інтегрованих курсів та визначеним для них тижневим навчальним
навантаженням для кожного року навчання; предметів/курсів (інтегрованих або за
вибором) вибіркового освітнього компоненту**

Навчальний план зорієнтований на роботу школи за 5-денним навчальним тижнем. У навчальному плані зазначається перелік навчальних предметів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси вибіркового освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів. Навчальний план для 1-2 класів створений на основі Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

початкової школи з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1	2
Українська мова	5+1	5
Іноземна мова (англійська мова)	2	3
Математика	3	3+1
Я досліджую світ	7	8
Мистецтво	2	2
Фізична культура	3	3
Усього	19+3+1	21+3+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Разом	23	25

Наповнюваність класів відповідає Закону України «Про повну загальну середню освіту»: 1 клас – 6 учнів, 2 клас – 12 учнів.

Нормативна тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2 класі – 40 хвилин, відповідно до санітарно-гігієнічних вимог.

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюватиметься в очному режимі, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими (в залежності від безпекової ситуації).

Для досягнення очікуваних результатів навчання, окреслених в межах кожної галузі, рекомендовано використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в Типовій освітній програмі для 1-2 класів.

Організація навчання за дистанційною формою

Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (далі – Положення), затвердженого наказом МОН від 08.09.2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.09.2020 року за № 941/35224 в ліцеї с.Пиків з метою якісної організації освітнього процесу педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби дистанційного навчання, а також визначають доцільність проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі.

У 2024 – 2025 навчальному році в ліцеї під час дистанційного навчання буде використовуватися онлайн сервіс Google Meet. Такий вибір полегшує учасникам дистанційного навчання процес організації навчання та користування відповідними електронними ресурсами.

Відповідно до пунктів 7, 9, 10 розділу I Положення під час дистанційного навчання необхідно дотримуватися санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, відповідної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання. Також у ліцеї створені умови для забезпечення участі в освітньому процесі учнів з особливими освітніми потребами з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку. Під час дистанційного навчання педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

Так, організацію освітнього процесу у 1 - 2 здійснюють такі учителі:

№ / зп	Прізвище, ім'я по батькові вчителя	Клас, у якому викладає вчитель	Кваліфікаційна категорія	Педагогічне звання	Педстаж
1.	Рибак Наталія Анатоліївна	1	спеціаліст першої категорії	-	30 р.
2.	Шпорт Віра Володимирівна	2	спеціаліст вищої категорії	-	33 р.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання у першому та другому класах має формувальний характер, відповідно наказу МОН від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4-х класів закладів загально-середньої освіти». Тому усі педагоги перших та других класів оцінювання мають здійснювати вербально, на суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учня до самоконтролю і самооцінювання. Слід учителям орієнтуватися на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Воно розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є вироблення в учнів здатності самостійно оцінювати власний прогрес. Для організації самоконтролю учителі 1-2-х класів мають використовувати різноманітні

листки самооцінювання, оформлені у цікавий для дітей спосіб. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи учителя орієнтуватимуть їх на успіх, підтримуватимуть й надихатимуть на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей. Облік результатів оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці, фіксуватиметься учителями у класному журналі та свідоцтві досягнень.

Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності оцінювальне судження називати вербальною оцінкою. Вербальну оцінку виражати як усно, так і письмово. Характеризувати процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Вона дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання та розроблена з урахуванням таких показників:

- якість знанневого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знанневого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);
- сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;
- прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

У початковій школі формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів. З цією метою варто використовувати контрольні списки, листи спостереження за навчальною діяльністю учнів, індивідуальні картки навчального поступу учня;
- аналізу портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностувальних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів, яке організовується вчителем на регулярній основі за визначеними критеріями до умінь, що є наскрізними, та складових компетентностей, залежно від навчального поступу учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками ;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання.

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.
2. Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання.
3. Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.
4. Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-2 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, за вибором закладу на підставі рішення його педагогічної ради (Протокол № 1 від 30.08.2024).

